

Humorral küzdött az emberi ostobaság ellen Karinthy Frigyes

2016 augusztus 31. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

1

Átlag: 1 (1 szavazat)

Mérték

Hetvennyolc éve, 1938. augusztus 29-én halt meg a múlt századi magyar irodalom egyik legeredetibb alakja, Karinthy Frigyes író, költő, fordító, humorista.

Hatása bármely más magyar írónál általánosabb, ötleteit, szójátékait nemzedékek ismételtetik.

Sokgyerekes budapesti kispolgári családban született 1887. június 25-én. Apja költő és filozófusok barátja, a Magyar Filozófiai Társaság alapító tagja volt, az ifjú Karinthy eleven szellemi közegben, művészeti, irodalmi, filozófiai viták légkörében nevelkedett. A Markó utcai reálgimnázium 15 éves tanulója volt, amikor első regényét folytatásokban közölte a *Magyar Képes Világ* című lap. Az érettségi után egyszerre kezdett bölcsészeti, orvosi, természettudományi stúdiumokat, de diplomát soha nem szerzett. Nyitott és érdeklődő elme volt, foglalkoztatta a tudomány és a technika fejlődése, a film és a rádió, maga is kipróbálta a repülőgépet és a léghajót.

1908-tól a *Nyugat* munkatársa, Kosztolányi Dező és Csáth Géza barátja volt. 1912-ben egyszerre jelent meg két novelláskötete, két humoreszkgyűjteménye, és az irodalmi paródiáit tartalmazó *Így írtok ti*, amellyel egy csapásra ismert és népszerű lett. Az első világháború kitörése után kinyilvánította pacifizmusát, a Swiftet idéző *Utazás Faramidóba* című regénye és a *Holnap reggel* című drámája is háborúellenes motívumokat tartalmaz. Szatirikus publicisztikájának csúcspontját a *Krisztus és Barrabás* című kötet jelentette. Az 1916-os *Tanár úr kérem* írásaiban az iskolát helyszíneként használva archetipikus helyzeteket és magatartásformákat testesít meg.

A polgári forradalmat üdvözölte, a Tanácsköztársaságot már nem, a fehérterror ideológiáját kipellengérezte, így jobbról és balról is támadták. A szélsőséges diktatúrákat az első között tette vitriolba mártott tolla hegyére, az emberi ostobaság, a szellemi tunyaság megnyilvánulásai, a torzult világ jelenségei elé tartott görbe tükröt. Regényeiben, humoreszkjeiben, elbeszéléseiben a hagyományos formákat a groteszk, az abszurd, a fekete humor irányába fejlesztette tovább. 1930-as *Nem mondhatom el senkinek* című verseskötete számos formai bravúrja mellett mély filozófiai-gondolati tartalmával is kitűnik.

1936-ban agydaganatot diagnosztizáltak nála, a neves svéd professzor, Olivecrona műtötte meg. Ebből az "élményből" született a túlvilági kalandozásról szóló *Mennyei riport* és az agyműtetre reflektáló *Utazás a koponyám körül* című regénye, ebből 1970-ben Latinovits Zoltán fűszereplésével filmváltozat készült. A műtét után öt évre szóló nagyszabású írói tervet készített, de csak tárcákra, karcolatokra futotta erejéből. Karinthy Frigyes 1938. augusztus 29-én halt meg Siófokon.

Mindkét felesége korábban férjes asszony volt. Első feleségét, Judik Etel színésznőt született Gábor fia, aki költő lett. A második feleség, a legendásan szabad szellemű és -szájú Böhm Aranka, házasságuk a nő és férfi örök párharcának ékes és meglehetősen zajos bizonyítéka volt. Frigyükből született Ferenc fiuk jelentős és népszerű író lett. Karinthy kiváló fordító is volt, neki köszönhetjük a frappáns nyelvi fordulatokban gazdag *Micimackót*, és lektorálta Tom Sawyer kalandjainak magyar fordítását is. Bár az egész életében tervezett nagy művet, az *Új Enciklopédiát* soha nem írta meg, helyette, mintegy mellékesen létrehozott egy hatalmas és műfajilag is igen gazdag életművet, amelynek szinte minden darabjában az emberi elme, az irodalom és a nyelv játékosságát hangsúlyozta. Hatása bármely más magyar írónál általánosabb, ötleteit, szójátékait nemzedékek ismételtetik. Születésnapját a magyar humor napjaként ünnepeljük, ekkor ítélik oda a humoros műfaj terén nyújtott kimagasló teljesítményért a Karinthy-gyűjt.

MTI

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló